

Jan Costin Wagner
—
Licht in een donker huis

Roman

Vertaling
Gerda Meijerink

Cossee
Amsterdam



Oorspronkelijke titel *Das Licht in einem dunklen Haus*

© 2011 Jan Costin Wagner, Galiani Berlin en

Verlag Kiepenheuer & Witsch, Keulen

Nederlandse vertaling © 2012 Gerda Meijerink

en Uitgeverij Cossee BV, Amsterdam

Omslagfoto Andy & Michelle Kerry, Trevillion Images

Boekomslag Marry van Baar

Typografie binnenwerk Adriaan de Jonge

Druk HooibergHaasbeek, Meppel

ISBN 978 90 5936 365 6 | NUR 305

Proloog

Er is iets gebeurd. Ik moet het opschrijven. Alles opschrijven om het me later te kunnen herinneren. Alles precies beschrijven, zodat in mijn hoofd een beeld kan ontstaan.

Heeft Lauri gezegd.

Goed. Ze huilt niet. En ze lacht niet. Ze zit daar maar. Ik zit op de stoel naast haar en in mijn hoofd zoemt het. Gezoem van bijen of vliegen of zo. Liefdagboek. We zitten naast elkaar. Aan de piano.

Ze kijkt geconcentreerd naar de toetsen. Dan slaat ze een toets aan, en het klinkt licht. En het is warm. We transpireren allebei. Haar jurk is heel slordig. Verfomfaaid en vol kreukels.

Het is de blauw-witte jurk waarover ik Lauri heb verteld. Zo'n lichte zomerjurk, en eronder kun je de vorm van haar borsten vrij goed zien, of beter gezegd vermoeden. Hij is helemaal gekreukt en omhoog gekropen, en ik kan bijna de plek zien waar haar billen beginnen. De klank is licht en iets luider dan het gezoem, en dat zoemen is er ook niet echt, het zit alleen in mijn hoofd.

Het raam staat open. De wind waait naar binnen, maar warm. Gelach en gespetter aan het meer. Het zijn ongetwijfeld de kinderen van de burens.

Buiten is het heel heet, ik transpireerde enorm toen ik naar haar toe fietste.

En dan zitten we zwetend naast elkaar nadat dat allemaal is gebeurd. Maar ze rilt ook. Ze heeft het natuurlijk niet koud, want ze zweet en is op de een of andere manier buiten adem,

maar ze rilt wel en slaat weer een toets aan. Iets hoger dan zonet, maar nog lichter. Het klinkt op de een of andere manier licht en zacht. Dus allebei tegelijk.

Als zo'n gefluisterde schreeuw.

Herfst

Kimmo Joentaa leefde met een vrouw zonder naam in een herfst zonder regen. Het hogedrukgebied werd Magdalena gedoopt. De vrouw liet zich Larissa noemen.

Ze kwam en ging. Hij wist niet waarvandaan en waarheen.

's Avonds, als hij naar huis terugkeerde, bleef hij nog even in de auto zitten en zocht achter de ramen naar tekenen van haar aanwezigheid. Soms brandde er licht dat niet had gebrand toen hij 's ochtends was vertrokken. Soms was het donker.

Als er licht brandde, was ze er doorgaans niet. Als het donker was, zat ze met haar benen opgetrokken op de sofa en lachte als hij vroeg waar ze de hele dag was geweest. Ze lachte net zolang tot Kimmo Joentaa ook begon te lachen.

Een paar keer vroeg hij waarom ze altijd het licht aan deed als ze wegging, en waarom ze in het donker zat als hij thuiskwam. Ze antwoordde niet. Ze keek hem alleen maar aan en zweeg. Dat deed ze vaak als hij vragen stelde. Als hij dan nog iets wilde zeggen, kwam ze naar hem toe, omhelsde hem, trok zijn kleren uit, duwde hem op de sofa, ging op hem zitten en bewoog met ritmische, mechanische bewegingen totdat hij klaarkwam.

Voordat de sneeuw en het ijs smolten, speelde ze op het meer met de jongelui ijshockey. Ze at enorme hoeveelheden ijs, het liefst vanille-ijs en ijs met toendrabessen. Ze hield van actiefilms, schietpartijen en auto's. Van co-

medies hield ze niet, maar ze lachte veel. Meestal om hem. Hij hoefde helemaal niets te zeggen, ze had meestal genoeg aan de uitdrukking op zijn gezicht of aan een beweging die hij maakte.

Ze had vlasblond haar en hield vol dat haar lengte één meter zestig was – en niet één meter eenenvijftig, zoals Joentaa af en toe opperde omdat hij het zo leuk vond als ze boos keek – en ze was heel mager, wat Joentaa verbaasde, gezien haar snoeplust.

Soms verdween ze. Als hij probeerde haar mobiel te bereiken, stuitte hij op de vreemde, anonieme stem van haar voicemail. Hij sprak berichten in en merkte hoe zijn woorden in de stilte teloor gingen. Aan het mailadres dat ze hem had gegeven stuurde hij teksten die nooit werden beantwoord. In een leeg huis zat hij met zijn mobieltje in zijn hand achter zijn laptop te wachten.

Hij begon 's ochtends bij het weggaan het licht aan te doen, en hij kreeg kramp in zijn maag wanneer het in huis, dagen of weken later, donker was als hij weer thuis kwam. Dan zat ze met haar benen opgetrokken op de sofa, keek hem aan en zei dat ze er weer was.

Als hij vroeg waar ze geweest was, zweeg ze.

Ze hield van wandelen. Urenlang liepen ze in de week-ends samen door de bossen en vertelde zij over films die ze had gezien of over boeken die ze las. Ze las van alles, als het maar verhalen waren, verhalen die ze kon navertellen. De boeken stapelden zich op in verschillende hoeken van het huis. Hij luisterde aandachtig naar haar en probeerde achter de figuren die op het toneel van haar fantasie tot leven kwamen de vertelster te vinden.

Ze werkte als prostituee, Joentaa wist niet waar. Na ver-

loop van tijd begon hij haar ernaar te vragen, maar ze trok een scheve grijns en zei dat hij dat niet wilde weten. Aan het begin van de zomer vertelde ze dat ze ook een deeltijdbaantje had gevonden, als ijsverkoopster, en Joentaa zei dat hij daar blij om was.

‘Als ik het handig aanpak, kan ik zoveel ijs eten als ik wil,’ zei ze.

Hij vroeg naar haar naam, haar echte naam, en ze zei dat namen niet ter zake deden.

In haar slaap huilde ze, en als hij haar wakker maakte of haar er na het ontwaken op aansprak, kon ze zich niet herinneren dat ze iets had gedroomd.

2

Half september gingen ze samen naar een feest. Nurme-la, de korpschef van Turku, vierde zijn vijftigste verjaardag in de enorme tuin van zijn huis dat aan de rivier lag en een schitterend uitzicht bood.

Toen ze aankwamen, werden ze verwelkomd door Katriina, Nurmela’s vrouw, die Joentaa een paar keer op kerstvieringen van het politiekorps had ontmoet. Ze was lang en slank en bewoog zich altijd in het volle bewustzijn van haar lichamelijke verschijning.

In de tuin waren al veel gasten. Joentaa stevende af op Petri Grönholm en Paavo Sundström, die aan een brede tafel in de zon zaten. Larissa hield zijn hand stevig vast, en toen Joentaa haar een korte blik toewierp, glimlachte ze. Hij voelde haar hand in de zijne en de warmte van een veel te warme herfst en was opeens heel blij dat ze naar

het feest waren gegaan. Aangekomen bij de tafel waaraan Sundström en Grönholm zaten, stelde hij de vrouw die zich tegen hem aan vlijde aan hen voor als Larissa.

‘Hallo,’ zei Grönholm.

‘Wow,’ zei Sundström.

Larissa lachte. Een luide, abrupte lach, waarvan Joentaa hield omdat die echt was en hem heel even het gevoel gaf haar te kennen.

Sundström bleef Larissa aanstaren tot een gedachte hem terug leek te halen naar de realiteit: ‘Mijn slechtere helft is hier ook ergens,’ zei hij en hij keek quasi zoekend om zich heen. ‘Waarschijnlijk bij de proseccobar.’

‘Daar wil ik ook naartoe,’ zei Larissa.

‘Ja... zo meteen,’ zei Joentaa.

‘Vandaag worden we dronken,’ zei Larissa.

Sundström lachte, Grönholm lachte, Joentaa knikte, en Larissa trok haar hand uit de zijne en liep de heuvel op naar waar verschillende bars stonden opgesteld. Joentaa keek haar na en merkte dat Sundström en Grönholm hetzelfde deden.

‘Petje af, Kimmo, petje af. De nieuwe vrouw in je leven zeker?’ vroeg Sundström.

Joentaa knikte. De nieuwe vrouw. Of iets dergelijks.

‘Fijn voor je,’ zei Grönholm. ‘Ik vind het heel fijn voor je...’

‘Wat een...’ onderbrak Sundström hem.

‘Wat?’ vroeg Grönholm.

‘Wat een stoot,’ zei Sundström.

‘Pardon?’ vroeg Grönholm lachend en hij wierp Joentaa een onzekere blik toe.

‘Ik bedoel alleen... Hé, hallo, schat,’ zei Sundström.

‘Mag ik Kimmo Joentaa aan je voorstellen, ook een van mijn betreurenswaardige ondergeschikten. Kimmo, Sabrina. Sabrina, Kimmo.’

Sabrina Sundström nam een slok prosecco en glimlachte breed. Joentaa kende haar niet, maar hij wist dat ze gevoel voor humor had. Veel gevoel voor humor. Hoe kon ze het anders met Paavo Sundström uithouden?

Op de achtergrond zette vioolmuziek in, en daarna hield Nurmela, de goedgeluimde korpschef, een speech. Hij stond op het terras, sprak in een microfoon en bedankte iedereen voor zijn komst en voor de gulle geschenken die hij zou uitpakken als de tijd daar was. Hij hoopte alleen dat er niet te veel toespelingen bij zouden zitten op pensionering, afscheid en z’n ouwedag, want voor hem was het pas *halftime*, en hij zat nog vol plannen. Katriina, zijn vrouw, stond naast hem en kondigde aan dat over een paar minuten het buffet zou worden geopend.

De violen zetten weer in, het geheel in het zwart geklede kwartet zat aan de rand van het brede terras, drie jonge vrouwen en een jongeman. Larissa kwam terug, balanceerend met een dienblad met een fles champagne en glazen.

‘Genoeg voor allemaal,’ zei ze.

Sundström lachte, Grönholm schonk in, en Larissa ging zitten en was meteen in een gesprek gewikkeld met Sundströms vrouw. Een gesprek over zomerjurken, als Joentaa de woorden die van tijd tot tijd tot hem doordrongen goed begreep.

Vanuit zijn ooghoeken zag hij dat Nurmela aan de zijde van zijn vrouw op hen afliep. Met zwierige tred, in een beige pak en met een gele stropdas met blauwe, lachende

Donald Ducks erop. Katriina bewoog zich sierlijk en gracieus, en hield zijn stevige pas moeiteloos bij.

‘Leuk pak,’ zei Sundström toen ze op gehoorsafstand waren. ‘Die das bedoel ik. En natuurlijk de jurk van je vrouw.’

‘Dank, dank,’ zei Nurmela, Katriina lachte en Joenta had de indruk dat zich op Nurmela’s gezicht opeens een verandering voltrok.

‘Hé, August,’ zei Larissa.

‘Hm?’ Dat was Grönholm.

‘Wie?’ vroeg Sundström, en Grönholm liet zijn blik rondwalen, vermoedelijk op zoek naar August.

‘Oeps,’ zei Larissa, ze hield haar hand voor haar mond, en Joentaa zag dat Nurmela even wankelde en zich nerveus verontschuldigde. Katriina keek verbaasd naar Larissa. ‘Ik kom zo, schat, ik moet even... naar mijn gasten...’ zei Nurmela. Hij liep in de richting van de bars.

Ze keken hem allemaal na, Katriina draaide zich om en volgde hem.

‘Wat was dat nou?’ vroeg Grönholm.

‘Sinds wanneer heet Nurmela August?’ vroeg Sundström.

‘Hij heet toch helemaal niet August,’ zei Grönholm en hij keek Larissa aan.

‘Een vergissing,’ zei ze en ze schonk Kimmo Joentaa een brede glimlach. ‘Wil iemand nog champagne?’ Ze pakte de fles en vulde de glazen. Joentaa hield dankbaar zijn glas op en dronk het in één teug leeg. Opeens wist hij heel zeker dat hij deze zomerse herfstdag alleen in een toestand van lichte dronkenschap tot een goed einde zou kunnen brengen.

‘Proost,’ zei Larissa, en ze klonken.

‘Heet hij nou August of niet?’ vroeg Sabrina Sundström.

‘Niet dat ik weet,’ zei Grönholm.

‘Nee,’ zei Sundström.

‘Een vergissing,’ zei Larissa.

‘Namen doen niet ter zake,’ zei Joentaa.

Hij ving een blik van Larissa op die hij niet kon duiden en hij liep weg om nog een fles champagne te halen.

3

De rest van het feest zakte weg in een weldadige zachte nevel. Het gerinkel en gerammel van messen en vorken, de rij mensen op het pasgemaaide gazon bij de sneeuw-witte rijk voorziene tafels. Larissa liet het zich goed smaken en deed zich vooral te goed aan de eieren met zalm en de haring in currysaus.

‘Mmm, lekker,’ zei ze een paar keer lachend, en Joentaa had zin haar te omhelzen en haar tegen zich aan te drukken tot ze allebei geen lucht meer konden krijgen. In korte tijd had hij wel tien glazen champagne gedronken; hoeveel het er precies waren wist hij niet meer omdat hij na verloop van tijd de tel was kwijtgeraakt, en hij merkte vaag op dat Sundström zijn wenkbrauwen optrok.

‘Zo, Kimmo... Alles goed met je?’

Joentaa knikte. Hij voelde zich merkwaardig nuchter, afgezien van de dunne waas die over zijn gedachten was neergedaald.

Larissa voerde een enthousiast gesprek met Sund-